

	Kolonie	1961	1962	1963
Zuidhollandse eilanden	{ De Beer		10 april	11 april
	{ Voorne		10 april	28 april
	{ Scheelhoek		16 april	15 april
	{ Goeree		9 mei*	30 april*
Zuid- en Midden-Nederland	{ Braakman			1 mei
	{ Ospel (L.)		17 april	15 april
	{ Nederweert (L.)		20 april	1 mei
	{ Zuilichem			30 april
	{ Leersum		23 april	29 april
	{ Reeuwijk		23 april	21 april
	{ Hilversum	24 april	24 april	22 april
Noord-Nederland	{ Zaandam			5 mei
	{ Wieringermeer	27 april		
	{ Makkumerwaard		28 april	26 april
	{ Punt van Reide		± 10 mei*	
	{ Vlieland		30 april	2 mei
	{ Terschelling		17 mei*	4 mei
	{ Schiermonnikoog			6 mei

* De meeuwen keerden in deze gevallen eerst in de tweede decade van april op de broedplaatsen terug. Gewoonlijk is dit bijkijns de opgaven in maart. (De gegevens over terugkeer van de vogels op de broedplaatsen betreffen slechts 15 opgaven, 2 in 1961, 10 in 1962 en 3 in 1963.)

Uit de tabel blijkt dat de broedtijd voor verscheidene kolonies een heel stuk vroeger begint dan „De Nederlandsche Vogels” aangeeft. De verschillen zijn echter grotendeels regionaal bepaald. Het vroegst zijn de meeuwen op de Zuidhollandse eilanden (vanaf einde eerste of begin tweede decade van april); in de loop van de tweede helft van april volgen de meeste kolonies uit Zuid- en Midden-Nederland. Eind april en begin mei komen eerst de meeuwen uit het noorden van ons land.

De opgave in „De Nederlandsche Vogels” is niet zozeer onjuist dan wel onvolledig, omdat Tsj. de Vries, die de rubriek broedbiologie in dit werk heeft verzorgd, als Fries oöloog wel voornamelijk gegevens tot zijn beschikking zal hebben gehad uit het noorden van ons land, waar de broedtijd inderdaad eerst eind april begint.

A. L. Spaans.

DECEMBERWAARNEMING VAN EEN NOORDSE STERN (*Sterna paradisaea*).

Op 26 december 1966, 's morgens elf uur, bevonden een vijftal leden van de Vogelwerkgroep Haarlem zich, bij zonnig en bijna windstil weer, op de Zuiderpier te IJmuiden vlak bij het hek voor het niet toegankelijke gedeelte, ongeveer 1 km van de kustlijn.

Plotseling werd onze aandacht getroffen door een stern, die rondvloog

boven de buitenhaven. Tot viermaal toe naderde deze stern ons tot zeer dichtbij, éénmaal dook de vogel op ongeveer 10 m afstand op een visje. Door de fraaie belichting met de zon in de rug kwamen wij al spoedig tot de conclusie met een Noordse Stern in zomerkleed te doen te hebben. De snavel was helder rood, ook de punt (duidelijk gezien), de zwarte kopkap geheel rond zonder enig wit aan de voorzijde, de staart diep ingesneden.¹⁾

In „Avifauna van Nederland” wordt voor deze zomervogel als „laatste datum” 27 oktober genoemd.²⁾

Als we bedenken, dat deze stern zich ergens bij het pakij van de Zuidpool had moeten bevinden en bovendien dat de vogel einde december nog in zomerkleed was, dan is duidelijk, dat er iets niet in orde was met deze stern. De vraag, die deze waarneming oproept, is of er verband bestaat tussen het ontbreken van trekdrang én het ontbreken van het winterkleed.

A. Mulder.

SUMMARY:

December-record of the Arctic Tern

On December 26th, 1966 a Tern in summer plumage was seen, which according to the watchers positively belonged to the species *paradisaea*. December-observations were not known for the Netherlands.

¹⁾ Eerder op dezelfde morgen werd deze stern ter plaatse reeds gezien door de heer F. Niesen, die deze per waarnemingskaart eveneens als Noordse Stern opgaf (t.K.).

²⁾ Sindsdien werden nog drie latere data bekend: 28 oktober 1962, Scheveningen (Lim. 37: 40); 2 november 1963, IJmuiden (Lim. 38: 50) en 19 november 1963, Scheveningen (ibidem) (t.K.).

WAARNEMING VAN EEN ZWARTKOPRIETZANGER (Luscinola melanopogon) BIJ WESTKAPELLE.

Tijdens een excursie, welke ik op 13 juni 1965 samen met mijn vrouw maakte, werd bij de met een brede rietzoom omgeven (nog slechts weinig brakke) Oostkreek te Westkapelle (Walcheren) onze aandacht getrokken door een opvallend gezang, dat wij geen van beiden konden thuisbrengen.

In de richting van het geluid gaande, bleek dit afkomstig te zijn van een in het geheel niet schuwe Rietzangerachtige vogel, die wij tot op een drietal meters konden naderen. Zo waren wij in staat om met onze 7 x 50 kijkers de vogel gedurende een twintigtal minuten nauwkeurig gade te slaan en een zo gedetailleerd mogelijke beschrijving te maken.

Tijdens deze waarnemingsperiode had de zanger kennelijk twee vaste rustplaatsen, welke hij beurtelings na enige zangstrofen bezette: boven in een lange stevige rietstengel en op een tak van een wilgenboompje aan de rand van de rietzoom. Anders dan bij de Rietzanger (die dit wel eens doet), werd tijdens de vluchten niet gezongen! De afstand tussen beide „zitplaatsen” bedroeg ongeveer drie meter, de waarnemingsafstand tot deze beide plaatsen eveneens ongeveer drie meter. Mijn vrouw was in staat enkele schetsjes van